

RÅDETS BESLUT (EU) 2019/2107**av den 28 november 2019**

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i Internationella civila luftfartsorganisationens råd beträffande översynen av kapitel 9 i bilaga 9 (Underlättande) till konventionen angående internationell civil luftfart vad gäller standardbestämmelser och rekommendationer för registrering av passageraruppgifter

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 16.2 och 87.2 a jämförda med artikel 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Konventionen angående internationell civil luftfart (nedan kallad *Chicagokonventionen*), som reglerar den internationella luftfarten, trädde i kraft den 4 april 1947. Genom den inrättades Internationella civila luftfartsorganisationen (Icao).
- (2) Unionens medlemsstater är fördragsslutande parter i Chicagokonventionen och Icao-medlemsstater, medan unionen har observatörsstatus i vissa Icao-organ, inbegripet i församlingen och andra tekniska organ.
- (3) Enligt artikel 54.1 i Chicagokonventionen ska Icao-rådet anta internationella standardbestämmelser och rekommendationer.
- (4) Förenta nationernas (FN) säkerhetsråd beslutade i sin resolution 2396 (2017) av den 21 december 2017 (nedan kallad *FN:s säkerhetsråds resolution 2396 (2017)*), att FN:s medlemsstater ska utveckla kapacitet att samla in, bearbeta och analysera passageraruppgifter (PNR-uppgifter), i syfte att främja Icaos standardbestämmelser och rekommendationer, samt säkerställa att PNR-uppgifter används av och delas med alla behöriga nationella myndigheter, med full respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i syfte att förebygga, förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och därmed relaterat resande.
- (5) I FN:s säkerhetsråds resolution 2396 (2017) uppmanas Icao också att samarbeta med FN:s medlemsstater för att fastställa en standard för insamling, användning, behandling och skydd av PNR-uppgifter.
- (6) Standardbestämmelserna och rekommendationerna om PNR-uppgifter framgår av delarna A och D i kapitel 9 i bilaga 9 (Underlättande) till Chicagokonventionen. Dessa standardbestämmelser och rekommendationer kompletteras av ytterligare vägledning, särskilt Icaos dokument 9944, där det fastställs riktlinjer för PNR-uppgifter.
- (7) I mars 2019 inrättade Icaos luftfartskommitté en arbetsgrupp bestående av experter från de Icao-medlemsstater som deltar i Icaos arbetsgrupp för förenklade förfaranden (*Icao Facilitation Panel*), för att överväga förslag till nya standardbestämmelser och rekommendationer för insamling, användning, behandling och skydd av PNR-uppgifter i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 2396 (2017) (nedan kallad *arbetsgruppen*). Ett antal unionsmedlemsstater är representerade i arbetsgruppen. Kommissionen deltar i arbetsgruppen som observatör.
- (8) Icao-församlingens 40:e möte hölls den 24 september–4 oktober 2019. Resultaten av Icao-församlingens möte kommer att utgöra grunden för Icaos politiska riktlinjer för de kommande åren, bland annat när det gäller antagandet av nya standardbestämmelser och rekommendationer för PNR-uppgifter.
- (9) Den 16 september 2019 godkände rådet ett informationsdokument om standarder och principer för insamling, användning, behandling och skydd av PNR-uppgifter för inlämning vid Icao-församlingens 40:e möte (nedan kallat *informationsdokumentet*). Informationsdokumentet lämnades in till Icao-församlingen av Finland, på unionens och dess medlemsstaters vägnar samt de övriga medlemsstaterna i Europeiska civila luftfartskonferensen.

- (10) I informationsdokumentet fastställs unionens ståndpunkt vad gäller efterlevnaden av de grundläggande principerna, som skulle bidra till att säkerställa respekten för de konstitutionella och rättsliga kraven i fråga om de grundläggande rättigheterna till integritets- och dataskydd vid behandling av PNR-uppgifter i syfte att bekämpa terrorism och grov brottslighet. Icao uppmanades att inkludera sådana principer i alla framtida standarder för PNR-uppgifter samt i Icaos reviderade riktlinjer för passageraruppgifter (dokument 9944).
- (11) Unionen har antagit gemensamma bestämmelser om PNR-uppgifter, i form av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 ⁽¹⁾, vars tillämpningsområde avsevärt motsvarar omfattningen av de nya planerade standardbestämmelserna och rekommendationerna. Direktiv (EU) 2016/681 omfattar i synnerhet en heltäckande uppsättning regler för att skydda de grundläggande rättigheterna till integritet och skydd av personuppgifter när lufttrafikföretag överför PNR-uppgifter till medlemsstaterna i syfte att förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet.
- (12) Två internationella avtal om behandling och överföring av PNR-uppgifter är för närvarande i kraft mellan unionen och tredjeländer, nämligen Australien ⁽²⁾ och Förenta staterna ⁽³⁾. Den 26 juli 2017 avgav Europeiska unionens domstol ett yttrande om det planerade avtalet mellan unionen och Kanada, som undertecknades den 25 juni 2014 ⁽⁴⁾ (nedan kallat *yttrande 1/15*).
- (13) Det är lämpligt att fastställa den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i Icao-rådet, eftersom eventuella framtida standardbestämmelser och rekommendationer när det gäller PNR-uppgifter, i synnerhet ändringar av kapitel 9 i bilaga 9 (Underlättande) i Chicagokonventionen, på ett avgörande sätt kan påverka innehållet i unionsrätten, direktiv (EU) 2016/681 och de befintliga internationella PNR-avtalen. I enlighet med skyldigheten till lojalt samarbete ska unionens medlemsstater försvara denna ståndpunkt under arbetet i Icao med utformningen av standardbestämmelserna och rekommendationerna.
- (14) Unionens ståndpunkt, som anges i bilagan, är fastställd i enlighet med unionens gällande rättsliga ram för dataskydd och PNR-uppgifter, nämligen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽⁵⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 ⁽⁶⁾ och direktiv (EU) 2016/681 samt fördraget och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom dessa tolkas i Europeiska unionens domstols rättspraxis, särskilt yttrande 1/15.
- (15) Unionens ståndpunkt bör uttryckas av de medlemsstater som är medlemmar i Icao-rådet och som agerar samfällt.
- (16) Förenade kungariket och Irland är bundna av direktiv (EU) 2016/681 och deltar därför i antagandet av detta beslut.
- (17) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 av den 27 april 2016 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet (EUT L 119, 4.5.2016, s. 132).

⁽²⁾ EUT L 186, 14.7.2012, s. 4.

⁽³⁾ EUT L 215, 11.8.2012, s. 5.

⁽⁴⁾ Domstolens yttrande 1/15 (stora avdelningen) av den 26 juli 2017, ECLI:EU:C:2017:592.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) råd beträffande översynen av kapitel 9 i bilaga 9 (Underlättande) till konventionen om internationell civil luftfart vad gäller standardbestämmelser och rekommendationer om passageraruppgifter, anges i bilagan till detta beslut.

Artikel 2

Den ståndpunkt som avses i artikel 1 ska uttryckas av de medlemsstater i unionen som är medlemmar i Icao-rådet och som agerar samfällt.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 28 november 2019.

På rådets vägnar
Ordförande
T. HARAKKA

BILAGA

STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ EUROPEISKA UNIONENS VÄGNARI INTERNATIONELLA CIVILA LUFTFARTSORGANISATIONENS RÅD BETRÄFFANDE ÖVERSYNEN AV KAPITEL 9 I BILAGA 9 (UNDERLÄTTANDE) TILL KONVENTIONEN ANGÅENDE INTERNATIONELL CIVIL LUFTFART VAD GÄLLER STANDARDBESTÄMMELSER OCH REKOMMENDATIONER FÖR REGISTRERING AV PASSAGERARUPPGIFTER

Allmänna principer

Inom ramen för Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) verksamhet i fråga om översynen av kapitel 9 i bilaga 9 (Underlättande) till Chicagokonventionen angående utformning av standardbestämmelser och rekommendationer för passageraruppgifter (PNR-uppgifter), ska unionsmedlemsstaterna agera samfällt i unionens intresse enligt följande:

- a) Agera i enlighet med de mål som unionen eftersträvar inom ramen för sin PNR-policy, särskilt för att trygga säkerheten, skydda människors liv och säkerhet och säkerställa full respekt för de grundläggande rättigheterna, särskilt rätten till integritet och skyddet av personuppgifter.
- b) Öka medvetenheten om unionens standarder och principer avseende överföring av PNR-uppgifter bland alla Icao-medlemsstater, såsom dessa standarder och principer uttrycks i relevant unionslagstiftning och i Europeiska unionens domstols rättspraxis.
- c) Främja utvecklingen av multilaterala lösningar som överensstämmer med de grundläggande rättigheterna när det gäller flygbolagens överföring av PNR-uppgifter till brottsbekämpande myndigheter i syfte att skapa rättssäkerhet och respekt för de grundläggande rättigheterna och att rationalisera de skyldigheter som flygbolagen ålagts.
- d) Främja utbytet av PNR-uppgifter och resultat av behandlingen av dessa uppgifter mellan Icaos medlemsstater om detta bedöms vara nödvändigt för att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet, med full respekt för de grundläggande rättigheterna och friheterna.
- e) Fortsätta att stödja Icaos utarbetande av standarder för insamling, användning, behandling och skydd av PNR-uppgifter, i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 2396 (2017).
- f) Fortsätta att, i alla Icao-medlemsstater, stödja utveckling av kapaciteten att samla in, bearbeta och analysera PNR-uppgifter, i enlighet med Icaos standarder och rekommenderad praxis, och säkerställa att PNR-uppgifter används av och utbyts med alla behöriga nationella myndigheter i Icaos medlemsstater, med full respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i syfte att förebygga, upptäcka och utreda terroristbrott och därtill relaterat resande, i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 2396 (2017).
- g) Att som bakgrundsinformation använda informationsdokumentet om standarder och principer för insamling, användning, behandling och skydd av PNR-uppgifter (dok. A40-WP/530), som lämnades in vid Icao-församlingens 40:e möte av Finland, som företrädde Europeiska unionen och dess medlemsstater samt de övriga medlemsstaterna i Europeiska civila luftfartskonferensen (ECAC).
- h) Främja utvecklingen av en miljö där internationell lufttransport kan utvecklas på en öppen, liberaliserad och global marknad och fortsätta att växa utan att säkerheten äventyras, samtidigt som införandet av relevanta skyddsåtgärder säkerställs.

Riktlinjer

Unionsmedlemsstaterna, som agerar samfällt i unionens intresse, ska stödja införandet av följande standarder och principer i eventuella framtida standardbestämmelser och rekommendationer från Icao för PNR-uppgifter:

1. Formerna för överföring av PNR-uppgifter:

- a) Överföringsmetod: För att skydda de personuppgifter som finns i lufttrafikföretagens system och säkerställa att de behåller kontrollen över dessa system bör uppgifterna endast överföras med hjälp av sändsystemet (push-systemet).

- b) Överföringsprotokoll: Användningen av lämpliga, säkra och öppna standardprotokoll som en del av internationellt accepterade referensprotokoll för överföring av PNR-uppgifter bör uppmuntras i syfte att gradvis öka användningen och så småningom ersätta upphovsrättsskyddade standarder.
- c) Överföringsfrekvens: Frekvensen och tidpunkten för överföring av PNR-uppgifter bör inte medföra en orimlig börda för lufttrafikföretagen och bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt för brottsbekämpande ändamål och gränssäkerhet i syfte att bekämpa terrorism och grov brottslighet.
- d) Ingen skyldighet för lufttrafikföretagen att samla in kompletterande uppgifter: Transportörerna bör inte vara skyldiga att samla in ytterligare PNR-uppgifter jämfört med vad de redan samlar in eller att samla in vissa typer av uppgifter, utan endast att överföra de uppgifter de redan samlar in som en del av sin verksamhet.

2. Formerna för behandling av PNR-uppgifter:

- a) Tidpunkt för överföring och bearbetning: Om inte annat följer av de lämpliga garantierna för skydd av de berörda personernas privatliv, kan PNR-uppgifter göras tillgängliga i god tid innan en flygning ankommer eller avgår vilket ger myndigheterna mer tid att behandla och analysera uppgifterna och eventuellt vidta åtgärder.
- b) Jämförelse med på förhand fastställda kriterier och databaser: Myndigheterna bör behandla PNR-uppgifter med hjälp av evidensbaserade kriterier och databaser som är relevanta för kampen mot terrorism och grov brottslighet.

3. Skydd av personuppgifter:

- a) Laglighet, rättvisa och insyn i behandlingen: En laglig grund måste finnas för behandling av personuppgifter för att göra personer medvetna om risker, skyddsåtgärder och rättigheter i samband med behandlingen av deras personuppgifter och om hur de kan utöva sina rättigheter i samband med behandlingen.
- b) Ändamålsbegränsning: De ändamål som myndigheterna får använda PNR-uppgifter för bör vara klart fastställda och får inte omfatta mer än vad som är nödvändigt med hänsyn till de mål som ska uppnås, särskilt när det gäller brottsbekämpning och gränssäkerhet för att bekämpa terrorism och grov brottslighet.
- c) Omfattning av PNR-uppgifter: De PNR-dataelement som ska överföras av flygbolagen bör anges tydligt och förtecknas på ett uttömmande sätt. Denna förteckning bör standardiseras för att säkerställa att sådana uppgifter begränsas till ett minimum, samtidigt som behandling av känsliga uppgifter förhindras, inklusive uppgifter som avslöjar en persons ras eller etniska ursprung, politiska åsikter eller religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsotillstånd, sexualliv eller sexuella läggning.
- d) Användning av PNR-uppgifter: Den vidare behandlingen av PNR-uppgifter bör begränsas till syftet med den ursprungliga överföringen, grundas på objektiva kriterier och vara föremål för materiella och förfarandemässiga villkor i enlighet med de krav som gäller för överföringar av personuppgifter.
- e) Automatisk behandling av PNR-uppgifter: Automatisk behandling bör grundas på objektiva, icke-diskriminerande, tillförlitliga och på förhand fastställda kriterier och bör inte användas som enda grund för beslut som har negativa rättsliga verkningar eller allvarligt påverkar en person.
- f) Datalagring: Lagringsperioden för PNR-uppgifter bör begränsas och bör inte vara längre än vad som är nödvändigt för det ursprungliga målet. Radering av uppgifter bör säkerställas i enlighet med ursprungslandets lagstadgade krav. I slutet av lagringsperioden bör PNR-uppgifterna raderas eller anonymiseras.
- g) Utlämning av PNR-uppgifter till behöriga myndigheter: Vidare utlämning av PNR-uppgifter till andra statliga myndigheter i samma stat eller till andra Icao-medlemsstater får, beroende på det enskilda fallet, endast ske om den mottagande myndigheten utövar funktioner med anknytning till kampen mot terrorism eller allvarlig gränsöverskridande brottslighet och säkerställer samma skydd som den myndighet som lämnar uppgifterna.

- h) Datasäkerhet: Lämpliga åtgärder måste vidtas för att skydda PNR-uppgifternas säkerhet, sekretess och integritet.
 - i) Transparens och information: Med förbehåll för nödvändiga och proportionerliga restriktioner bör enskilda informeras om behandlingen av sina PNR-uppgifter och om de rättigheter och de rättsmedel som står till deras förfogande.
 - j) Tillgång, rättelse och radering: Med förbehåll för nödvändiga och proportionerliga begränsningar bör enskilda ha rätt att få tillgång till och rätt att få sina PNR-uppgifter rättade.
 - k) Prövning: Enskilda personer bör ha rätt till en effektiv administrativ och rättslig prövning om de anser att deras rätt till privatliv och uppgiftsskydd har kränkts.
 - l) Tillsyn och ansvarighet: De myndigheter som använder PNR-uppgifter bör vara ansvariga inför och övervakas av en oberoende offentlig myndighet med effektiva utrednings- och tillsynsbefogenheter som bör kunna utföra sina uppgifter fritt från någon påverkan, i synnerhet från brottsbekämpande myndigheter.
4. Utbyte av PNR-uppgifter mellan brottsbekämpande myndigheter:
- a) Främjande av informationsutbyte: Utbyte av PNR-uppgifter, beroende på det enskilda fallet, mellan brottsbekämpande myndigheter i olika Icao-medlemsstater bör främjas för att förbättra det internationella samarbetet för att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet.
 - b) Säkerheten för informationsutbytet: Informationsutbytet bör ske genom lämpliga kanaler som säkerställer adekvat datasäkerhet och fullt ut överensstämmer med internationella och nationella rättsliga ramar för skyddet av personuppgifter.
-